

E M P R E S A F A M I L I A R

**Formació dels accionistes?
Sí, dels accionistes**

Modest Guinjoan / Josep Maria Llaurador

guinjoan@barcelonaeconomia.com

Ja fa més de mig any d'ençà de la presa de possessió del nou president de l'Institut de Empresa Familiar, José Manuel Lara, que considerava que l'atenció que s'havia donat a la formació havia estat, juntament amb la més gran participació dels empresaris joves, un dels èxits més recents de l'associació que representa les cuites de les empreses familiars de més dimensió de l'Estat.

És ben cert que la inversió en formació ha estat crònicament una assignatura pendent per a moltes empreses. Més pendent, com més petites eren. Un estudi publicat l'any passat per Guinjoan i Riera dona dades sobre la gestió de la formació en diferents tipus d'empreses catalanes. De les empreses mitjanes que presenten un nivell més alt de conscienciació respecte a la formació, trobem que un 83% donen a aquesta faceta de l'organització una importància entre molt alta i alta; la meitat tenen un departament específic de formació, amb el seu responsable corresponent, mentre que l'altra meitat la gestiona a través del departament de recursos humans o de qualitat. La principal finalitat de la formació és el reciclatge, i les àrees de formació que es consideren més importants són qualitat, informàtica, idiomes i temes tècnics. La inversió mitjana per treballador i any és de l'ordre de 70.000 pessetes,

mentre que arriba a unes 130.000 pessetes per treballador format i any. Segons l'estudi, aquestes empreses, la inversió en formació de les quals no arriba al 0,5% sobre la seva xifra de vendes, financen la formació elles mateixes en un 83%, mentre que el 17% restant els ve finançat per subvencions (del Forcem i/o de la Generalitat). A les empreses petites, les xifres d'inversió en formació són minúscules i el finançament de la formació prové pràcticament al 100% de subvencions.

Tanmateix, la formació a què es fa referència és exclusivament la dels treballadors –directius o no–, els quals milloren així els seus nivells competencials i, de retruc, la productivitat de l'organització. Però del col·lectiu dels propietaris, en l'àmbit del reciclatge, rares vegades se'n parla, quan pot ser tan important com formar els treballadors. I en les empreses familiars, aquesta necessitat és particularment més clara quan en el negoci hi ha accionistes familiars que no participen en la direcció, quan hi ha accionistes no directius.

Aquests familiars són cabdals per a l'empresa, no només per fer de financers –com tot gran accionista de qualsevol empresa–, sinó també per resoldre les situacions crítiques, en les quals poden demostrar el seu veritable poder; quan els beneficis minven, quan les pèrdues són cròniques, quan el patriarca de torn es fa vell i la seva successió s'apropa de forma imparabile. En moments així, els familiars exclusivament accionistes, fins aleshores simples espectadors a l'espera dels dividends corresponents, comencen a fer-se sentir de manera incòmoda per als familiars que també gestionen l'empresa.

Lluny del dia a dia de l'empresa, sovint desconeguts de l'entrellat del negoci, esdevenen interlocutors poc vàlids per als parents que viuen la pressió quotidiana de la gestió. No hi ha camí fàcil per incorporar, amb criteris racionals, familiars que mai no s'han implicat en el negoci, cosa que genera fàcilment sentiments negatius i retrets per a ambdues parts.

La millor manera d'integrar tots els familiars accionistes en l'empresa, a més d'informar-los periòdicament, és donar-los els coneixements en matèries com ara l'abast dels seus drets com a propietaris, els criteris de participació en els òrgans de govern de la societat o la lectura i comprensió de documents comptables bàsics. Les accions formatives ben portades tenen, a més, un efecte cohesionador gens menyspreable.